

DEPOTPROFIEL ARCHEOLOGISCH DEPOT DE ZWARTE DOOS, STAD GENT

Inleiding

Het archeologisch depot van de Stad Gent valt onder het dagelijks beheer van Stadsarcheologie Gent. Deze dienst is sinds 1975 verantwoordelijk voor het beheer van het archeologisch patrimonium van Gent. Op 23 november 1973 kreeg archeoloog Joan Vandenhoute (1951-1981) van de Stad Gent de opdracht om opgravingen in de oostelijke buitentuin van de Sint-Pietersabdij te organiseren. De betekenis van de opgravingen in de Sint-Pietersabdij voor Gent leidde op 1 juni 1975 tot de oprichting van de Dienst Archeologie en Historische Monumenten (DAHM). In de volgende decennia is de dienst verschillende malen van naam en locatie veranderd. In 2005 verhuisde men naar De Zwarte Doos in Gentbrugge, waar ook een nagelnieuw archeologisch depot in gebruik werd genomen. Sinds 1 juli 2015 is de officiële benaming Stadsarcheologie Gent. Het archeologisch depot in De Zwarte Doos werd op 10 juli 2015 door de Vlaamse Overheid erkend als onroerenderfgoeddepot.

Werkingsgebied

Het werkingsgebied omvat naast Gent de respectievelijke deelgemeenten Afsnee, Desteldonk, Drongen, Gentbrugge, Ledeborg, Mariakerke, Mendonk, Oostakker, Sint-Amandsberg, Sint-Denijs-Westrem, Sint-Kruis-Winkel, Wondelgem en Zwijnaarde alsook de gemeente Zelzate. De samenwerking met de gemeente Zelzate om te komen tot receptieve functie van gemeenteeverschrijdend belang werd door de gemeenteraad van de Stad Gent goedgekeurd op 22 juni 2015 en door de gemeenteraad van de gemeente Zelzate op 2 september 2015.

Opdrachten en specialisaties

Het archeologisch depot staat in voor het beheer en het kwalitatief alsook duurzaam bewaren van de archeologische archieven of ensembles en zet tevens in op registratie en ontsluiting voor zowel wetenschappelijk onderzoek als publieksgerichte initiatieven.

Enkel complete archeologische archieven, afkomstig van archeologisch onderzoek in overeenkomst met de wet- en regelgeving betreffende onroerend erfgoed, op het grondgebied van Gent en Zelzate komen in aanmerking om overgedragen te worden aan het archeologisch depot van de Stad Gent. Afwijkingen zijn slechts mogelijk na overleg met en mits akkoord van het college van burgemeester en schepenen van Gent of Zelzate. Er worden geen archeologische archieven aanvaard die niet afkomstig zijn uit Gent of Zelzate. Oudere archeologische archieven of pre-Malta archieven, die dateren van voor het Malta tijdperk in de archeologie en/of waarvan Stadsarcheologie Gent of haar voorlopers niet aan de oorsprong liggen of privécollecties kunnen enkel worden aanvaard indien er genoeg contextgegevens en documentatie voor handen is of wanneer de collectie een op wetenschappelijk vlak aantoonbare bijdrage levert tot de geschiedenis van Gent of Zelzate. De Stad Gent heeft een Erfgoeddepot waar onderdelen van monumentaal beschermd onroerend erfgoed kan worden ondergebracht, indien ze afkomstig zijn uit Gent.

Er is een actief verwervingsbeleid om Gentse archeologische archieven die geen eigendom zijn van de Stad Gent in het depot onder te brengen en het eigendomsrecht over te nemen. Archeologische archieven in bewaring geven kan, maar dan wordt een overeenkomst opgemaakt met de rechten en de plichten van elke partij, inclusief een voorstel voor een jaarlijkse vergoeding.

Vanuit het archeologische depot wordt er advies en informatie aan de andere Gentse en Zelzaatse stadsdiensten met betrekking tot het bewaren en beheren van archeologische collecties en objecten gegeven. Met de musea binnen Gent wordt veel samengewerkt in het kader van bruiklenen en het tentoonstellen van archaeologica. Stadsarcheologie Gent heeft tevens een goede band met de Vakgroep Archeologie van de Universiteit Gent. Heel wat studenten voeren onderzoek uit op delen van de collectie in het kader van hun masterproef, doctoraat of andere proeven. Sommigen komen onder de vorm van stage ook terecht in de leefwereld van een archeologisch depot, een aspect waar in de opleiding niet zo veel aandacht wordt besteed. Zodoende heeft het depot ook een beperkte pedagogische taak. Het archeologisch depot schakelt zich tevens in binnen het Vlaamse en provinciale depotbeleid en is betrokken bij de Denkgroep Archeologische Collecties.

Historisch gezien is de collectie sterk bepaald door de werkzaamheden van Stadsarcheologie Gent en haar voorlopers. De hoofdmoot bestaat dan ook uit archeologische archieven afkomstig uit het historische stadscentrum van Gent. Archeologische archieven uit historische kernen zijn per definitie zeer groot en bevatten diverse materiaalcategorieën die elk hun eigen bewaringsomstandigheden eisen, dit in tegenstelling tot landelijke sites waarvan de variatie in materiaal in regel beperkter is en de aantallen ook lager liggen. Het depot van Stadsarcheologie Gent is dan ook in essentie gericht op het in ontvangst nemen van archeologische archieven uit historische centra en heeft ook de nodige faciliteiten en expertise opgebouwd om de diversiteit in materiaalsoorten te kunnen opvangen (zeefinstallatie, grote koelcel). Aangezien de dienst terreinonderzoek uitvoert en het schrijven van nieuwe stadsgeschiedenis één van de hoofdtaken is, wordt er door de medewerkers onderzoek uitgevoerd op verschillende materiaalsoorten en archeologische archieven. Met de opkomst van de Malta-archeologie is het aandeel van archeologische archieven afkomstig van landelijke sites tevens gegroeid.

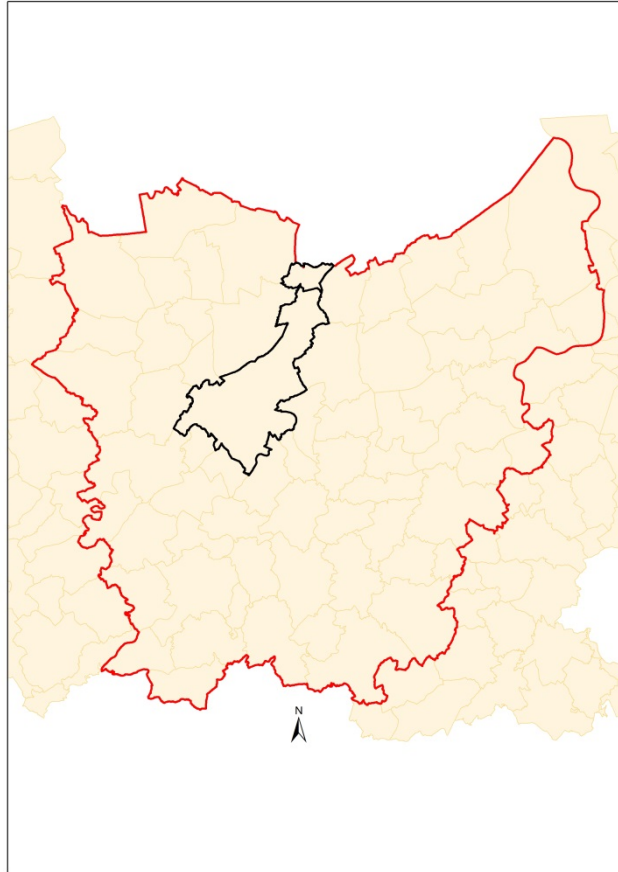
Het archeologisch depot van de Stad Gent kan ook instaan voor het tijdelijk bewaren van belangrijke, kwetsbare vondsten aangetroffen bij archeologisch onderzoek op het grondgebied van Gent en Zelzate. De Stad Gent biedt hier een tijdelijke noodoplossing tijdens het terreinwerk en/of de verwerking. Hiervoor is een procedure uitgeschreven die vermeld staat in het Gemeentelijk Reglement voor de overdracht van een Archeologisch Archief (eerste versie goedgekeurd in de Gentse gemeenteraad van 14 december 2009, laatste versie goedgekeurd op 24 februari 2014).

Contactgegevens

Stad Gent
Stadsarcheologie Gent
Postadres: Botermarkt 1, 9000 Gent
Bezoekadres: Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge
09 266 57 60
stadsarcheologie@stad.gent

Contactpersoon

Maarten Berkers, Depotarcheoloog
09 266 57 86
maarten.berkers@stad.gent

In zwart omgeven, het gebied waarvoor het archeologisch depot van de Stad Gent een receptieve functie vervult